

Justitsministeriet
Att: Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: jm@jm.dk, strafferetskontoret@jm.dk, carh@jm.dk

København, 18. september 2026

Politiets anvendelse af strømpistol som magtmiddel

DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur ønsker at afgive et høringssvar vedrørende politiets fremtidige mulighed for at anvende strømpistol som magtmiddel, jf. § 3 i forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Gennemførelse af dele af Aftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2026-2030) (herefter "lovforslaget").

Strømpistol er et våben, der afgiver strøm ved høj spænding og udløser smerter og/eller kramper eller muskelspændinger hos den ramte, som dermed bliver pacificeret. Anvendelse af strømpistol blev tilladt som magtmiddel fra den 1. juli 2024¹ med henblik på at iværksætte en toårig forsøgsordning i tre politikredse (Nordjylland, Sydsjællands og Lolland-Falsters og Københavns Vestegn).² Lovforslaget henviser til, at erfaringer under pilotprojektet har været overvejende positive, og det har vist sig, at strømpistolen kan være et effektivt og mindre indgribende alternativ til politiets øvrige magtmidler.

I december 2025 blev det fra politisk side besluttet at indføre strømpistoler permanent, og pilotprojektet blev derfor afsluttet seks måneder før tid (juli 2026). Det bliver nu ikke muligt at indsamle flere erfaringer fra praksis og at gennemføre den planlagte eksterne evaluering af resultaterne af pilotprojektet inden etablering af en varig hjemmel i politiloven til, at politiet kan anvende strømpistol som magtmiddel. Dette er beklageligt, og DIGNITY anbefaler derfor at afvente den eksterne evaluering eller alternativt, at der efter kort tid skal gennemføres en sådan evaluering, der tager højde for de menneskeretlige standarder og sundhedsfaglige risici forbundet med brug af strømpistoler.

DIGNITY ønsker endvidere at anbefale følgende ændringer til lovforslaget:

¹ Jf. §§ 10-14 i magtanvendelsesbekendtgørelsen.

² DIGNITY har bidraget med menneskeretlige perspektiver i følgegruppen under pilotprojekt.

Sundhedsfaglige anbefalinger

Risikoen for skader ved brug af strømpistol er veldokumenteret og omfatter udover akut smerte skader fra strømpistolens pile, typisk på huden, men også mere alvorlige skader, hvis pilene rammer f.eks. øjnene. Der er desuden risiko for faldskader, inklusive knoglebrud, som følge af manglende muskelkontrol, og skader på forskellige organer som følge af den elektriske strøm.³

Lovforslaget henviser kun ganske kortfattet til mulige skader,⁴ og DIGNITY anbefaler derfor, at sundhedsrisici ved brug af strømpistoler beskrives mere detaljeret, således at Folketinget på et oplyst grundlag kan tage stilling til fordelene og ulemperne ved politiets brug af strømpistoler.

DIGNITY anbefaler endvidere, at politiet undervises i de mulige sundhedsskadelige konsekvenser ved brug af strømpistoler, således at brugen medfører mindst mulig risiko for skader og så de i videst muligt omfang kan identificere særligt sårbare personer, for hvem brugen af strømpistol kunne medføre øget risiko for fysiske skader eller særlig risiko for traumatisering.

Det er også vigtigt at understrege i lovforslaget, at kravet om registrering fastholdes, således at politiet registrerer brugen af strømpistoler, karakteristika for ofrene, samt eventuelle skader og lægekontakt.

DIGNITY finder det positivt, at en person, som politiet har anvendt strømpistol mod, skal undersøges af en læge. Lovforslaget lægger dog op til en ændring i forhold til pilotprojektet, idet lægeundersøgelse kun skal ske, hvis politiet skønner, at strømpistolens har medført gener, jf. ny § 20b, stk. 4 i politiloven.⁵ Vi er uenige i denne ændring og vil anbefale at fastholde kravet om obligatorisk lægeundersøgelse efter enhver anvendelse af strømpistol.

Indplacering af strømpistoler i politiets magthieraki

Vedtagelse af lovforslaget vil medføre en varig lovhjemmel i politiloven, således at politiet i fremtiden kan anvende strømpistoler, og at det ifølge lovforslaget ville kunne ske i situationer, hvor skydevåben ville blive brugt i dag, og i situationer, hvor stav ville blive valgt i dag. DIGNITY forstår det således, at strømpistoler indplaceres på linje med stav og ikke får sit "eget trin

³ See DIGNITY faktaark [electric-discharge-weapons-factsheet-english.pdf](#) (2018) og Brasholt m.fl., *Health impact of electric discharge weapons: a review of case studies*, Torture Journal, volume 34 No. 1, 2024 and Wingren m.fl., *Health-related outcomes and recommendations for a trial phase with Conducted Electrical Weapon as a forcible mean in the Danish Police*, (2024).

⁴ Ud over de direkte skader som hudskader fra strømpistolens pile og påvirkning af hjerterefrekvensen som følge af strømmen kan der ske afledte konsekvenser såsom faldskader, jf. s. 88 i lovforslag.

⁵ Modsat nuværende magtanvendelsesbekendtgørelse § 14.

i magthierarkiet", som det er tilfældet i f.eks. Norge hvor strømpistoler placeres under skydevåben men over peberspray og stav.⁶ Så vidt vi forstår, har den norske anbefaling været, at strømpistoler ikke skal være det foretrukne magtmiddel fremfor stav og peberspray.

I praksis har brugen af strømpistoler som et "less lethal weapons" vist sig at være kontroversiel og er blevet misbrugt i flere lande. Den Europæiske Komite for Forebyggelse af Tortur m.v. (CPT) har fremhævet:

"... such weapons have been exploited to inflict severe ill treatment on persons deprived of their liberty, and the Committee has frequently received allegations that detained persons have been threatened with ill-treatment via the use of EDW".⁷

I lyset af ovenstående anbefaler DIGNITY, at lovforslaget forholder sig til de norske erfaringer og risikoen for misbrug.⁸

Menneskeretlige standarder

Det er afgørende, at politiet - som ved al magtanvendelse - respekterer skånsomheds- og proportionalitetsprincippet, bl.a. for at undgå en krænkelse af forbuddet mod umenneskelig og nedværdigende behandling, jf. EMRK artikel 3 og FNs Torturkonvention artikel 16. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) har fastslået, at magtanvendelse, der går ud over det strengt nødvendige vurderet i forhold til personens egen handle måde, i princippet udgør en krænkelse af EMRK artikel 3.⁹

Lovforslaget henviser til de grundlæggende generelle betingelser for magtanvendelse, jf. politilovens § 15 og 16, og at politiet derfor skal foretage et skøn og en konkret vurdering af, hvilket magtmiddel der i en given situation må anses for mest egnet og samlet set må forventes at medføre mindst skade.

⁶ Se kommissions rapport om udredning af brug af magtmidler: [Politiets brug af magtmidler - regjeringen.no](#) pkt 5.8: "...formålet med indføring af ESV er at gøre politiets maktpyramide yderligere differensieret slik at politiet på en bedre måde kan anvende magt som står i forhold til situationens alvor, tjenestehandlingens art og formål og omstændighederne for øvrigt". I lys af dette præciseres det at "ESV som magtmiddel udgør et eget trinn i den såkaldte maktpyramiden - under skytevåben men over peberspray og batong. Elektroshokkvåben skal ikke overta som det foretrukne magtmiddel fremfor batong og peberspray..."

⁷ CPT, Electrical discharge weapons, (2010), para 66, se

⁸ Se også CPTs anbefaling, ib, para 68: There is no doubt that the possession of less lethal weapons such as EDW may in some cases make it possible to avoid recourse to firearms. However, electrical discharge weapons can cause acute pain and, as already indicated, they are open to abuse. Consequently, any decision to issue law enforcement officials or other public servants with EDW should be the result of a thorough debate at the level of the country's national executive and legislature. Further, the criteria for deploying EDW should be both defined by law and spelt out in specific regulations.

⁹ Se f.eks. Bouyid mod Belgien og El-Asmar mod Danmark.

Ifølge lovforslaget skal politiet endvidere så vidt muligt først give en advarsel om brug af strømpistoler, jf. § 20b, stk. 2. Det finder DIGNITY positivt.

Men det er betænkeligt, at lovforslaget ikke indeholder en stillingtagen til de menneskeretlige standarder, EMDs retspraksis samt relevante anbefalinger og udtalelser fra CPT og FNs Torturkomite. Vi anbefaler derfor, at en sådan menneskeretlig analyse tilføjes til lovforslaget, og at det præciseres, hvordan politiet i praksis vil sikre at brugen af strømpistoler, som i visse situationer vil være mere indgribende end stav, kun sker, når det er strengt nødvendigt og ikke indebære en risiko for umenneskelig og nedværdigende behandling.

Ifølge CPTs standarder må strømpistoler kun anvendes, når der er:

” ... a real and immediate threat to life or risk of serious injury. Recourse to such weapons for the sole purpose of securing compliance with an order is inadmissible...”¹⁰

Eftersom lovforslaget lægger op til, at politiet kan anvende strømpistoler i mange situationer, jf. ny § 20b, stk. 1 i politiloven, kan DIGNITY være bekymret for, om CPTs ovennævnte anbefaling om at begrænse brugen kan respekteres i praksis. F.eks. er det svært at forestille sig, at ”passiv modstand”, jf. § 20b, stk. 1, nr. 7, indebærer ”en reel og umiddelbar trussel mod livet eller risiko for alvorlig skade”.

DIGNITYs anbefaling er at følge CPTs standarder og derfor at begrænse anvendelsesområdet for strømpistoler. Det er afgørende at sikre, at proportionalitetsprincippet og andre menneskeretlige krav kan respekteres i alle de situationer, som bliver opremset i den nye § 20b, stk. 1 i politiloven.

Andre anbefalinger

Det er vigtigt, at lovforslaget tager stilling til Danmarks positive forpligtelser i medfør af EMRK artikel 2 og 3,¹¹ herunder forpligtelsen til at forebygge umenneskelig og nedværdigende behandling, jf. EMRK artikel 3, og til at beskytte borgere mod unødvendig magtanvendelse fra politiets side. Det stiller krav om en grundig regulering af dette nye magtmiddel og om at politiet uddannes i at bruge dette magtmiddel og i at begrænse skadevirkninger heraf.

¹⁰ Ibid 7, para 70.

¹¹ Se for eksempel EMS, Kalkan v. Denmark (no. 51781/22), dom af 27. marts 2025. DIGNITY bidrog med et indlæg som tredjepart og fremhæve Danmarks positive forpligtelser til at sikre tilstrækkelig regulering og uddannelse.

Det er således vigtigt, at magtanvendelsesbekendtgørelsen indeholder klare regler om registrering, fordi enhver brug af strømpistoler bør registreres og underkastes internt review i forhold til nødvendighed og proportionalitet. En ekstern evaluering bør også planlægges som nævnt.¹²

For at undgå en risiko for at brugen af strømpistoler indebærer umenneskelig og nedværdigende behandling, bør det præciseres i lovforslaget, hvorledes politiet vil sikre, at strømpistoler ikke bruges over for sårbare grupper.¹³

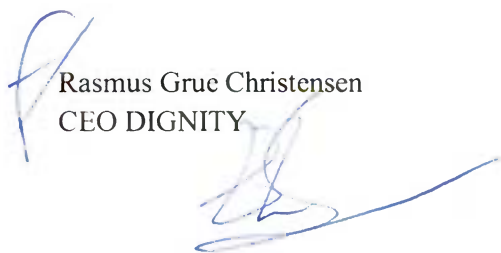
Endeligt er det afgørende, at Den Uafhængige Politiklagemyndighed har et særligt fokus på de menneskeretlige standarder i fremtidige klager om politiets brug af strømpistoler.

---0---

Afslutningsvis ønsker DIGNITY at understrege, at politiets valg af magtmiddel i konkrete situationer kan medføre en negativ opfattelse af politiet i befolkningen, og at det derfor også set fra den vinkel er meget vigtigt at allokere tilstrækkelige midler til træning af politiet, at formulere klare kriterier i politiloven og magtanvendelsesbekendtgørelsen for brugen af dette nye magtmiddel og at følge de internationale anbefalinger på området.

DIGNITY står naturligvis til rådighed for yderligere kommentarer og bidrager også gerne fortsat til uddannelse af politiet.

Med venlig hilsen

Rasmus Grue Christensen
CEO DIGNITY

¹² Det svarer til CPTs anbefaling, jf. ib, para 83: This internal procedure should be accompanied by an external monitoring element. This could consist of systematically informing, at regular intervals, an independent body responsible for supervising law enforcement agencies of all cases of resort to EDW.

¹³ Ib, para 79: In the absence of detailed research on the potential effects of EDW on particularly vulnerable persons (e.g. the elderly, pregnant women, young children, persons with a pre-existing heart condition), the CPT believes that their use vis-à-vis such persons should in any event be avoided.